

VERHEYEN, Renaat, acteur, regisseur, decorontwerper, componist en toneelauteur (Borgerhout 27 februari 1904 - Antwerpen 24 oktober 1930).

Verheyen debuteerde als acteur bij het eerste Katholiek Vlaamsch Volkstoneel onder Wies Moens in het seizoen 1924-'25. Na zijn militaire dienst, in 1925-'26, tijdens welke hij in Keulen en Aken het Duitse theater leerde kennen, kwam hij terug bij Het Vlaamsche Volkstoneel onder Johan de Meester. Hij bleef bij Antoon van de Velde werken als acteur en tweede regisseur, werd in 1926 directeur, leraar (bewegingsleer) en regisseur bij de Antwerpse Studio voor Moderne Theaterbeweging, bedoeld als kweekschool voor Het Vlaamsche Volkstoneel. Hij stierf zonder zijn ontwikkeling te hebben afgesloten.

Verheyen behoorde tot die generatie van jonge acteurs die het theater opvatten als een autonome kunst, zonder dienstbaarheid aan de literatuur. Zijn afwijzing van de literaire tekst als hoogste waarde leverde hem negatief commentaar op. Met name de oneerbiedige wijze waarop hij met de klassieke auteurs omsprong, deed de cultuurtraditie, in Vlaanderen pas sinds kort in iets bredere omvang gevestigd, wankelen. Zijn voortijdige dood kan terecht worden geïnterpreteerd als het einde van het nog zo jonge theaterrenouveau in de jaren 1920.

LITERATUUR: Artikelen in *Toneelgids* (1924, '25, '27, '28, '30, '32); *Het toneel* (1927, '29); *Jong Dietschland* (1929, '30, '31) en *Toneelleven* (1935, '36); - W. Putman, *Toneelgroei* (1927, p. 350-355); - C. Godelaine, *Mijn persoonlijke ervaringen omtrent de jongste tooneelbeweging* (1935, p. 32); - W. Putman, *Tooneeldagboek 1928-1938* (1938, p. 40-44 en 71-80); - C. Godelaine, *Het Vlaamsche Volkstoneel* (1939, p. 58).

CARLOS TINDEMANS